ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ (Ἰω. γ΄13-17)
8 Σεπτεμβρίου 2024

Πλησιάζει ἡ μεγάλη δεσποτικὴ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, τὴν ὁποία ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει στὶς 14 Σεπτεμβρίου. Γι’ αὐτὸ καὶ στὸ θέμα τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἀφιερωμένες δύο Κυριακές, ἡ μία πρὶν ἀπ’ τὴν ἑορτὴ καὶ ἡ ἄλλη μετὰ τὴν παραπάνω ἡμερομηνία. Στὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα τῆς σημερινῆς Κυριακῆς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἀκούσαμε ἕνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπ’ τὸν διάλογο τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸν νυκτερινὸ μαθητή Του Νικόδημο. Αὐτὸς ἦταν μέλος τοῦ ἰουδαϊκοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ δὲν συμφωνοῦσε μὲ τὶς ἐχθρικὲς διαθέσεις τῆς ἡγεσίας τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ἀπέναντι στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Γι’ αὐτὸ ὁ Νικόδημος συνήθως ἀπέφευγε νὰ ἐκδηλώνει τα φιλικά του αἰσθήματα ἀπέναντι στὸν Χριστὸ καὶ ἦταν κρυφὸς μαθητής. Βεβαίως, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Σταυρώσεως ἀνέλαβε, μαζὶ μὲ τὸν Ἰωσὴφ ἀπ’ τὴν Ἀριμαθαία, τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἀποκαθήλωση τοῦ νεκροῦ Σώματος τοῦ Ἐσταυρωμένου. Ὁ Νικόδημος ἐπισκέφθηκε ἕνα βράδυ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ σὲ ἕνα σπίτι τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔθεσε πρὸς Αὐτὸν τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ νόημα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴν γῆ. Πιὸ συγκεκριμένα, τὸν ἀπασχολοῦσε τὸ θέμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό. Τὸν διάλογο αὐτὸν διασώζει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος δείχνει ἰδιαίτερη προτίμηση στοὺς ἐκτενεῖς διαλόγους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ διάφορα πρόσωπα. Μὲ τοὺς διαλόγους αὐτοὺς ὁ Κύ-ριος ἀποκαλύπτει στοὺς συνομιλητές Του, καὶ ὄχι μόνο σὲ αὐτούς, ὑψηλὲς ἀλήθειες γιὰ τὸ Θεανδρικό Του Πρόσωπο καὶ τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο Του στὸν κόσμο.

Ὁ Χριστὸς ἀπάντησε στὸν Νικόδημο ὅτι εἶναι ἀπαραίτητη ἡ πνευματικὴ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε αὐτὸς νὰ ἐπιστρέψει στὸν Θεὸ καὶ νὰ ζήσει κατὰ τὸ θέλημά Του. Ἡ ἀναγέννηση αὐτὴ πραγματοποιεῖται «ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος», δηλαδὴ μὲ τὸ μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος. Ἀλλὰ γιὰ νὰ διανοιχθεῖ αὐτὸς ὁ δρόμος, θὰ προηγηθεῖ ἡ Σταύρωση τοῦ Μεσσία. Προφανῶς ὁ Νικόδημος, ὁ οποῖος κατεῖχε ὑψηλὴ θέση στὴν ἡγεσία τοῦ λαοῦ, γνώριζε τὰ βασικὰ σημεῖα τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς χρησιμοποίησε ἕνα γνωστὸ παράδειγμα ἀπ’ τὴν ἱστορία, ὅταν οἱ πρόγονοί τους περιπλανώνταν γιὰ σαράντα χρόνια στὴν ἔρημο στὸν δρόμο ἀπ’ τὴν Αἴγυπτο πρὸς τὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας. Καθὼς εἶχαν στρατοπεδεύσει στὴν ἔρημο, ἐμφανίσθηκαν ξαφνικὰ στὸ σημεῖο ἐκεῖνο δηλητηριώδη φίδια. Ὅποιον δάγκωνε ἕνα φίδι, αὐτὸς πέθαινε ἀκαριαῖα. Ὁ Μωϋσὴς τότε, ὁ ἀρχηγός τους, μὲ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ κατασκεύασε ἕνα χάλκινο φίδι, τὸ ὁποῖο καὶ ἔστησε στὴν συνέχεια σὲ περίοπτη θέση στὸ κέντρο τοῦ

καταυλισμοῦ τους. Ὅποιον δάγκωνε ἕνα φίδι, εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἀνυψώσει τὰ μάτια του πρὸς τὸ χάλκινο φίδι καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ ἑτοιμοθάνατος θεραπευόταν καὶ ἀπέφευγε τὸν θάνατο. Τὸ περιστατικὸ αὐτό, τὸ ὁποῖο καταγράφεται στὸ βιβλίο τῶν «Ἀριθμῶν», ὑπενθυμίζει ὁ Χριστὸς στὸν συνομιλητή Του Νικόδημο. Καὶ ὑπογραμμίζει ὅτι αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀποτελοῦσε προτύπωση τῆς δικῆς Του Σταυρώσεως. Δηλαδὴ τὸ γεγονὸς τοῦ παρελθόντος λειτουργοῦσε ὡς μία συμβολικὴ εἰκόνα μὲ ὁμοιότητες καὶ ἀναλογίες πρὸς ἕνα μελλοντικὸ γεγονός. Τὸ πρῶτο γεγονὸς συνέβη στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ἀλλὰ τὸ βαθύτερο νόημά του ἀποκαλύπτεται μὲ ἕνα δεύτερο γεγονὸς στὴν Καινὴ Διαθήκη. Τέτοιες προτυπώσεις ὑπάρχουν πολλὲς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη καὶ ἀναφέρονται κυρίως στὸν Χριστό, τὴν Θεοτόκο καὶ τὸν τίμιο Σταυρό.

Τὰ φίδια στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑβραίων ἐμφανίσθηκαν, ἐπειδὴ προηγουμένως ἄλλα φίδια εἶχαν ἐμφανισθεῖ μέσα στοὺς ἀνθρώπους. Οἱ ἰσραηλίτες διαμαρτύρονταν συνεχῶς στὸν ἀρχηγό τους Μωϋσὴ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ἐνὼ ἔβλεπαν συνεχῶς ὅτι τοὺς προστάτευε ἀπ’ τοὺς κινδύνους κατὰ τὴν μακροχρόνια περιπλάνησή τους μέσα στὴν ἔρημο. Κατὰ ἕνα ἀνάλογο τρόπο καὶ ἐμεῖς ζοῦμε μέσα στὸν κόσμο καὶ πληγωνόμαστε ἀπ’ τὶς ἁμαρτίες καὶ τὰ λάθη μας, ἀπ’ τὶς ἀδικίες καὶ τὶς προσβολὲς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων σὲ βάρος μας, ἀπ’ τὶς διαψεύσεις τῶν ἐλπίδων μας γιὰ μία καλύτερη ζωὴ καὶ ἀπ’ τὶς ἀνεκπλήρωτες προσδοκίες μας.

Τὸ χάλκινο φίδι, τὸ ὁποῖο ὁ Μωϋσὴς ἔστησε στὴν μέση τοῦ στρατοπέδου, συμβολίζει τὸν Ἐσταυρωμένο Χριστό. Τὸ φίδι δὲν ἦταν ἀληθινὸ καὶ ἀπεικόνιζε τὸ ὄργανο τῆς ἐξολοθρεύσεως τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ χάριζε τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπ’ τὸν βέβαιο θάνατο σὲ ὅποιον δεχόταν στὸ αἷμα του τὸ δηλητήριο ἀπ’ τὸ δάγκωμα τῶν φιδιῶν. Καὶ ὁ Χριστός, ὁ Ὁποῖος ἦταν ἐντελῶς ἀναμάρτητος, πάνω στὸν Σταυρὸ ἐμφανίζεται «ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας», φορτώνεται τὶς ἁμαρτίες καὶ γενικῶς ὅλα τὰ βάρη τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ μᾶς ἀπαλλάξει καὶ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει, χωρὶς Αὐτὸς νὰ φταίει καὶ νὰ εὐθύνεται σὲ κάτι. Καὶ γι’ αὐτό, ὅπως λέγει ὁ προφήτης Ἡσαΐας καὶ ὅπως ψάλλουμε στὰ Ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου, ἂν καὶ εἶναι ὁ πιὸ Ὡραῖος (λόγῳ τῆς Θεότητός Του) ἀπ’ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πάνω στὸν Σταυρὸ ἐμφανίζεται ὡς ὁ πιὸ ἄσχημος ἀπ’ ὅλους. Τὸ πιὸ θαυμαστὸ ὅμως εἶναι αὐτὸ ποὺ ὁ Ἴδιος εἶχε προαναγγείλει: «Ὅταν ἐγὼ ὑψωθῶ ἀπὸ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς Ἐμαυτόν». Ἐνὼ φαίνεται ὡς ὁ μὴ ἔχων κάλλος ἀπ’ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς εἶναι πάνω στὸ Σταυρὸ γεμᾶτος πληγές, τὴν ἴδια στιγμὴ γίνεται πιὸ ἑλκυστικὸς γιὰ ὅλους ἐμᾶς, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἔχει τὴν δύναμη νὰ μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπ’ τὰ κάθε εἴδους βάρη, τὰ πολλὰ δηλητηριώδη βέλη, τῆς ζωῆς μέσα στὴν ἔρημο τῆς ζωῆς μέσα σὲ αὐτὸν τὸν κόσμο. Ὁ Μεσσίας, ἀγαπητοὶ

ἀδελφοί, δὲν θὰ ἀποφύ-γει τὸ Πάθος, εἶναι παθητός. Εἴθε νὰ εἶναι καὶ ὁ ποθητὸς τῶν καρδιῶν μας.

π. Ν.Η.